

Bywyd yng Nghymru

Gwers 4 o 4 *Kindertransport*

Nodiadau Athrawon

Wrth ffoi ledled Ewrop i ddianc rhag y Natsiaid, cyrhaeddodd tua 10,000 o blant Iddewig Brydain Fawr rhwng Rhagfyr 1938 a Mai 1940 ar *Kindertransport* (Trafnidiaeth Plant). Roedd yn rhaid i'r mwyafrif ohonyn nhw deithio heb eu rhieni nac aelodau eraill o'r teulu. Gorffennodd y daith nifer ohonyn nhw yng Nghymru. I gael gwybodaeth am *Kindertransport*, gweler <https://encyclopedia.ushmm.org/content/en/article/kindertransport-1938-40>.

Yn y casgliad hwn o adnoddau, rydym yn archwilio rhai o straeon ffoaduriaid plant a ddaeth ar *Kindertransport* i Gymru.

Mae'r bedwaredd wers yn archwilio ystod o leoliadau ledled Cymru lle'r oedd y *Kindertransportee* byw ac effaith *Kindertransport* ar hanes lleol Cymru. Mae'r wers hon yn gyfle i fyfyrion ar y wybodaeth a gafwyd yn y tair gwrs flaenorol yn *Kindertransport*.

Dyma sesiwn 4 o 4 i'w defnyddio ar y cyd â'r adnoddau eraill. Mae'n rhagdybio dealltwriaeth sylfaenol o'r Holocost. Efallai yr hoffech chi edrych ar daflen waith Ymddiriedolaeth Addysg yr Holocost '[Diffinio'r Holocost](#)' cyn cychwyn ar y set hon o bedair sesiwn.

Cysylltiadau cwricwlwm

Cyfnod Allweddol 3

Hanes, Sgiliau llythrennedd

Cynllun Gwers

NODAU DYSGU

- Archwilio'r ystod o leoliadau ledled Cymru lle'r oedd *Kindertransportees* yn byw.
- Deall sut mae'r straeon hyn wedi siapio hanes lleol yng Nghymru.
- Myfyrio ar y wybodaeth a gafwyd am *Kindertransportees*.

OFFER YN ANGEN

- Nodiadau post-it.
- Tudalen ffeithiau / map allweddol (1 fesul myfyriwr).
- 5 x tudalen ffeithiau.
- Mynediad i fapiau map / papur ar-lein.

DECHRAU

Arddangos yr enwau 'Dorothy Fleming' a 'Bea Green'. Ar nodyn post-it, gofynnwch i'r myfyriwyr nodi ffeithiau allweddol y gallant eu cofio, yn enwedig ym mha ran o Gymru yr oedd y ddwy fenyw yn byw ynddo. Trafodaeth: Pa mor agos ydym ni i'r lleoedd hyn? Ydych chi wedi ymweld â nhw neu wedi cael teulu yno?

DATBLYGIAD

Rhannwch y dosbarth yn bum grŵp. Rhoddir un o'r pum taflen adnoddau i bob grŵp i'w darllen:

1. Renate Collins.
2. Lia Lleiaf.
3. Heinz Lichtwitz.
4. Castell Gwrych.
5. Ysgol y Wladwriaeth Tsiecoslofacia.

PRIF

Rhowch daflen ' *Kindertransportees yng Nghymru* ' i bob myfyriwr gyda thabl a map Cymru. Gofynnwch i bob grŵp baratoi i roi adborth i'r lleoliad a thair ffaith allweddol am eu hardal.

Wrth i bob grŵp fwydo'n ôl, mae pob myfyriwr i wrando'n agos er mwyn cwblhau ei dabl ei hun fel bod ganddyn nhw'r lleoliad a'r ffeithiau allweddol o'r pum maes yn y pen draw.

Yna bydd pob myfyriwr yn cynllwynio ar fap Cymru'r ardaloedd lle'r oedd y cludwyr yn byw (a hefyd Dorothy a Bea o'r sesiwn flaenorol). Gallant ddefnyddio naill ai mapiau ar-lein (ee mapiau Google) neu fapiau copi caled o Gymru i gyfeirio atynt.

DS Os ydych chi'n mynd ymlaen i astudio meysydd eraill, ee, Ystad Masnachu Coedwigoedd o'r casgliad hwn o adnoddau, gellir ychwanegu at y map hwn mewn sesiynau diweddarach.

LLEOLIAD

Gofynnwch y cwestiynau canlynol i'r grŵp: ble rydyn ni'n byw mewn perthynas â lle roedd y *Kindertransportees yn byw*? Pa effaith y gallai eu preswylfa yng Nghymru ei chael? Yn lleol ac yn genedlaethol?